

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1886/2024
28.08.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Стаменић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа у Смедереву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3857/2017 од 20.10.2017. године, у седници одржаној 28.08.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3857/2017 од 20.10.2017. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3857/2017 од 20.10.2017. године, у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Смедереву П1 376/15 од 12.04.2017. године у ставу II изреке, па се предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно одлучивање у укинутом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 376/15 од 12.04.2017. године, ставом I изреке, тужена је обавезана да тужиоцима исплати неисплаћене зараде по основу рада за време државних и верских празника, прековременог рада и ноћног рада, у утуженом периоду са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке, као и да за тужиоца уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања запосленим, као и доприносе на основу здравственог осигурања надлежном фонду здравственог осигурања – Филијала Смедереву у износу који обрачунавају надлежне службе у време обрачуна, а на износе опредељене у том ставу изреке. Ставом II изреке, одбијени су тужбени захтеви тужилаца којим су тражили да се тужена обавезе да им на име трошкова превоза за долазак и одлазак са посла исплати износе са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке, као неосновани. Ставом III изреке, тужена је обавезана да сваком од тужилаца на име трошкова поступка исплати износ од по 11.780,00 динара, те да свим тужиоцима на име трошкова

поступка који су настали након спајања њихових тужби исплати износ од 309.000,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3857/2017 од 20.10.2017. године, ставом првим изреке, одбио, као неосновану, жалбу тужилаца и потврдио пресуду Основног суда у Смедереву П1 376/15 од 12.04.2017. године, у ставу II изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Смедереву П1 376/15 од 12.04.2017. године, у ставу првом и трећем изреке и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење у наведеном делу.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи применом одредбе члана 395. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Апелациони суд у Београду је решењем Р4 1/24 од 17.04.2024. године, предложио Врховном суду одлучивање о изјављеној ревизији тужилаца од 22.12.2017. године против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3857/2017 од 20.10.2017. године.

Врховни суд налази да је правилан закључак Апелационог суда у Београду да у конкретном случају постоји потреба за одлучивањем о ревизији тужилаца, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, у смислу одредбе члана 395. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 125/04 и 119/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС бр 72/11...18/20), па је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, применом одредбе члана 399. Закона о парничном поступку, Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на ком је заснована правноснажна одлука, у делу који се ревизијом побија, тужиоци су запослени код тужене и на посао су долазили својим возилима пошто, у утуженом периоду није било погодних линија у свим временским терминима за коришћење услуга јавног превоза ради доласка на посао и одласка са посла. Утврђено је и да превозници на територији Града Смедерева нису наплаћивали карте за превоз униформисаним лицима.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбене захтеве тужилаца за накнаду трошкова за долазак на посао и одласка са посла, налазећи да су они били дужни да докажу да су се туженој обратили писменим путем у смислу захтева за накнаду предметних трошкова и да су користили законом предвиђена правна средства у том поступку (подношењем жалбе или покретањем управног поступка због „ћутања управе“ или изјављивање жалбе, а потом подношење тужбе за случај негативне одлуке по њиховом захтеву). Како тужиоцима право на

накнаду ових трошкова није признато, по мишљењу нижестепених судова, они немају могућност да предметне трошкове траже у судском поступку, па су њихови захтеви за исплату трошкова доласка на посао и одласка са посла одбијени.

Врховни суд налази да се основано ревизијом тужилаца указује да је закључак нижестепеног суда о неоснованости њиховог тужбеног захтева за накнаду трошкова доласка на рад и одласка са рада, заснован на погрешној примени материјалног права.

Тужиоци су у утуженом периоду (децембар 2007. – новембар 2010. године) били запослени код тужене и имали статус државних службеника, па се о њиховим правима на накнаду трошкова у вези са радом одлучује применом Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр.62/06... 99/14). Одредбом члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника прописано је да државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана закона прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр.98/07), којим је државним службеницима на исти начин признато право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и повратак са рада (члан 2. став 1. тачка 1. Уредбе). Одредбом члана 3. Уредбе, предвиђено је да се државном службенику и намештенику накнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Правилна примена одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника из члана 3. Уредбе о накнадама трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника, подразумева обавезу послодавца да запосленима накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском или међуградском саобраћају. За признавање овог права није, као услов, предвиђено обавезно подношење посебног захтева, већ послодавац одлуку о накнади ових трошкова признаје запосленом на основу њиховог пријављеног пребивалишта односно боравишта.

У конкретном случају, тужиоци тужбом не траже признавање права на трошкове превоза за долазак на рад и повратак са рада у смислу остваривања права пред надлежним органом послодавца, већ траже накнаду штете у висини ових трошкова којима су били изложени у спорном периоду, што, у складу са одредбом члана 1. Закона о парничном поступку јесте предмет судске заштите пред судом опште надлежности. Због тога, то што они нису користили правна средства прописана одредбама закона који регулише управни поступак и управни спор, није разлог за одбијање њиховог тужбеног захтева, како су погрешно закључили нижестепени судови.

Приликом одлучивања Врховни суд је имао у виду то да међу странкама није спорно да превозници на територији Града Смедерева нису наплаћивали карту униформисаним лицима. Међутим, у конкретном случају није утврђено на којим радним местима су тужиоци били запослени, односно да ли су послови на које су били распоређени обављали као униформисана лица при чему ни та чињеница не би могла

битно да утиче на њихово право на накнаду трошкова превоза имајући у виду утврђено чињенично стање да због неусклађености временских термина јавног превоза са њиховим радним временом, нису били у могућности да користе јавни превоз већ су на посао долазили својим возилима и на тај начин били изложени стварним трошковима превоза ради доласка на рад и повратка са рада.

Имајући у виду да право које запосленом припада по Закону о платама државних службеника и намештеника и Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, није могло бити условљено нити ограничено, те да тужиоци нису били дужни да туженој подносе писани захтев за признање овог права, следи да им припада право на накнаду ових трошкова чија се висина исплаћује у складу са одредбом члана 3. Уредбе, у зависности од тога коју врсту јавног превоза би евентуално користили ради доласка на рад и одласка са рада (ако постоје временски погодни термини).

Међутим, због погрешне примене материјалног права, нису утврђене чињенице које су од утицаја на висину тужбеног захтева, па је због тога чињенично стање непотпуно утврђено.

У поновном поступку, потребно је да првостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, о тужбеном захтеву тужилаца за накнаду штете на име неисплаћених трошкова доласка на рад и одласка са рада, у утуженом периоду, донесе нову и закониту одлуку.

На основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић